

Най-общата тенденция в структурата по семейно положение за изминалите 100 години се изразява в значителното намаление на дела на неженените/неомъжените за сметка на увеличаване дела на женените/омъжените, разведените и овдовелите лица. През 1900 г. повече от половината от населението (2 млн. 60 хил., или 55.0%) е било регистрирано като неженени/неомъжени. Този относителен дял постепенно през следващите десетилетия започва да намалява. През 1926 г. дялът на неженените/неомъжените спада до 50.9%, през 1946 г. - до 44.1%, през 1975 г. - до 34.7%, и в края на 1992 г. тези лица съставляват само една трета (33.9%). През последните осем години дялът на неженените/неомъжените отново започва да се увеличава. За разлика от началните десетилетия на XX век, когато населението на България е преимуществено младо по възраст и високият относителен дял на неженените е закономерно висок, то сега, в началото на новия век, увеличаването на дела на тези лица при намалението на дела на младото население е факт, който трябва да предизвика тревога. Заедно с увеличаването на средната възраст при сключване на първи брак той е доказателство за едно не твърде положително отношение на младите хора към брачната институция.

Броят на женените/омъжените за 100-годишния период се увеличава от 1 млн. 502 хил. души на 4 млн. 53 хил., или 2.7 пъти при общо увеличение на населението за същия период 2.1 пъти. Относителният дял на женените/омъжените е максимален през 1975 г., когато 57.7% от лицата са били женени/омъжени. През следващите десетилетия този дял започва да намалява и в началото на XXI век малко над половината от населението (50.8%) са женени/омъжени.

Намаляването на броя и дела на женените/омъжените лица неизбежно се отразява върху увеличаването на овдовелите и разведените лица. Тези изменения ярко изпъкват, когато се наблюдава структурата на населението през последните сто години. Овдовелите лица от 174 хил. в края на 1900 г. се увеличават над 4 пъти, а дялът им се удвоява от 4.6 на 9.3% в началото на новия век, като това удвояване на практика се реализира през последните 25 години.

Значително по-големи изменения се установяват при разведените лица. Техният брой в края на 1900 г. е приблизително само 6 хил. души, а дялът им сред общото население на България - 0.2%. Този относителен дял стабилно се поддържа през първата половина на миналия век, като се движи в рамките на 0.2-0.4%. През 1965 г. разведените са вече 1.0% от цялото население, през 1992 г. дялът им достига 3.0%, а в началото на 2001 г. - 4.1%, или на всеки 25 лица едно е разведено.

Резултатите категорично потвърждават, че неблагоприятните тенденции, свързани с формирането на семейството, продължават. Първите бракове се отлагат и намаляват, все повече сключени бракове се разпадат поради смърт на един от съпрузите или поради развод.